MALTA

QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA

S.T.O. PRIM IMHALLEF
DE GAETANO VINCENT

Seduta tat-22 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 1316/1996/1

Citaz. Nru. 1316/96 VDG

Nathalie Fino

v.

Carmel sive Charles Fino

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni prezentata fit-23 ta’ April, 1996 li permezz taghha l-attrici, wara li ppremettiet:

Illi skond il-klawsola numru (3) tal-kuntratt ta’ separazzjoni personali bejn il-kontendenti datat 9 ta’ Frar, 1988 in atti Nutar Dott. Tonio Spiteri (Dok. A) il-konvenut obbliga ruhu li jhallas lill-attrici, bhala alimenti, s-somma ta’ mitejn u hamsa w tletin lira Maltin (Lm235) fix-xahar pagabbli kull l-ewwel tax-xahar bil-quddiem;

Illi skond l-istess klawsola fuq imsemmija dan l-istess manteniment kellu jigi rivedut kull tlett (3) snin skond iz-zieda fl-Indici ta’ Inflazzjoni mahrug mill-ligi, in konnessjoni ma’ l-Ordinanza dsatax “A” (19A) tas-sena 1959, illum Kapitolu 158 tal-Ligijiet ta’ Malta;

Illi skond l-indici fuq imsemmi il-manteniment mill-konvenut lill-attrici gie mizjud ghal mitejn u hamsin lira u tmienja w ghoxrin centezmu (Lm250.28c) fix-xahar ghall-periodu mill-1 ta’ Marzu, 1991 sat-28 ta’ Frar, 1994, u ghal mitejn u hamsa w sebghin lira u hamsa w tmenin centezmu (Lm275.85c) fix-xahar b’effett mill-1 ta’ Marzu, 1994;

Peress illi minkejja dawn ir-revizjonijiet u minkejja li l-konvenut gie interpellat ihallas id-differenza bejn il-manteniment originali u dak kif rivedut, u sabiex ihallas fil-futur il-manteniment kif rivedut, huwa baqa’ jhallas lill-attrici l-manteniment bir-rata originali msemmija fil-kuntratt ta’ separazzjoni personali;

Peress li b’konsegwenza tar-revizjonijiet fuq imsemmija il-konvenut huwa debitur ta’ l-attrici ghall-periodu mill-1 ta’ Marzu, 1991 sat-30 ta’ April, 1996 fis-somma komplessiva ta’ elf sitt mija u tnax-il lira u tmintax-il centezmu (Lm1612.18c) (Dok. B);

Premess dan kollu, l-attrici talbet lill-konvenut jghid ghala din il-Qorti m’ghandhiex:

1. Tiddikjara li skond ir-revizjoni prevista fil-klawsola (3) ta’ kuntratt ta’ separazzjoni personali ta’ bejn il-kontendenti datat 9 ta’ Frar, 1988 fl-atti tan-Nutar Dott. Tonio Spiteri, ir-rata ta’ manteniment mensili sar (**<u>recte</u>:** saret) mitejn u hamsin lira u tmienja w ghoxrin centezmu (Lm250.28c) fl-1 ta’ Marzu, 1991 u mitejn u hamsa w sebghin lira u hamsa w tmenin centezmu (Lm275.85c) fl-1 ta’ Marzu, 1994;
2. Konsegwentement tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici s-somma komplessiva ta’ elf sitt mija u tnax-il lira u

tmintax-il centezmu (Lm1612.18c) bhala arretrati ta' manteniment dovuti kif fuq imfisser; u
3. Tikkundanna lill-konvenut sabiex ghall-periodu li fadal sal-iskadenza tal-1 ta' Frar, 1997 ihallas lill-attrici bhala manteniment mensili is-somma ta' mitejn hamsa w sebghin lira u hamsa w tmenin centezmu (Lm275.85c) fl-ewwel ta' kull xahar

Bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra interpellatorja datata 16 ta' Marzu, 1995 u tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 1779/96 datat 11 ta' April, 1996 u bl-imghax legali mid-data tal-istess mandat ta' sekwestru, kontra l-konvenut ingunt ghas-subizzjoni;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Carmel sive Charles Fino li eccepixxa:

1. Li l-ammonti mitluba ma humiex dovuti stante li l-klawsola tal-kuntratt invokata mill-attrici ma tridx tinqara isolatament izda flimkien mal-klawsoli l-ohra tal-kuntratt u fid-dawl tac-cirkostanzi ta' meta sar il-kuntratt, komparati ma' dawk tal-lum;
2. Li inoltre, u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, parti minn l-ammonti dovuti huma preskritti; salvi eccezzjonijiet ohra;

Rat il-kontro-talba tal-konvenut, li permezz taghha, wara li ppremetta li l-kundizzjonijiet tal-kuntratt ta' separazzjoni saru fid-dawl tac-cirkostanzi ta' dak iz-zmien, fosthom il-qliegh tal-konvenut, liema qliegh illum naqas; li l-manteniment tal-attrici u l-modalitajiet tieghu gie stabbilit wara li gie mehud in konsiderazzjoni illi sehemha mill-komunjoni ta' l-akkwisti kienet ser tithallas b'rati; li in segwitu ghal ftehim ta' transazzjoni ta' Gunju, 1994 il-konvenut hallas lill-attrici a saldu ta' sehemha somma ta' flus u interessi dovuti sa dakinhar, b'mod ghalhekk li l-introjtu ta' l-attrici zdied, jew kellu l-potenzjal li jizdied jekk is-somma tigi investita sew b'hafna izjed milli kienet tibqa' tircevi, kemm f'imghax fuq ir-rati dovuti kemm b'zidiet skond l-indici kif stipulat (fil-kuntratt ta' separazzjoni personali); li fil-kuntratt ta' separazzjoni hemm stabbilit li l-mara tiddekadi mid-dritt tal-alimenti jekk hija tabita

abitwalment ma’ ragel iehor jew tkun mantenuta minnu, u li l-attrici ilha hafna snin li ghandha relazzjoni stabbli ma’ ragel iehor u ghalhekk din ic-cirkostanza trid tigi konsiderata – premess dan kollu, il-konvenut talab lill-attrici tghid ghala din il-Qorti m’ghandhiex:

1. tiddikjara li l-attrici rikonvenzjonata ddekadiet mid-dritt tal-manteniment minhabba l-avverament tal-kundizzjoni imsemmija fl-artikolu tlieta (3) tal-kuntratt ta’ separazzjoni a rigward ta’ ragel iehor; u
2. tiddikjara u tiddeciedi li l-attrici ddekadiet mid-dritt tal-manteniment jew tal-awment shih tieghu jew taz-zidiet ghaliex mihabba d-deroga konsenswali li saret ghall-artikolu 5(a) tal-kuntratt tas-separazzjoni, u fid-dawl tal-ligi, hi ghandha mezzi bizzejjed biex tmantni ruhha u allura anke l-artikolu 3 ghandu jissubixxi deroga; bl-ispejjez kontra l-attrici ingunta ghas-subizzjoni;

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet ta’ l-attrici ghat-talbiet tal-konvenut, liema nota tghid hekk:

Illi preliminarjament in-nullita` tat-talba rikonvenzjonali stante li ma gietx segwita il-procedura stipulata fl-Artikolu 398(2) tal-Kodici ta’’Organizzazzjoni u Procedura Civili;

Illi bla pregudizzju u fil-meritu, kwantu ghat-talba bazata fuq id-dekadenza tal-attrici a tenur tal-klawsola tlieta (3) tal-kuntratt ta’ separazzjoni, din hija infondata fil-fatt u fid-dritt stante li l-attrici la tabita abitwalment ma’ ragel iehor u lanqas hija mantnuta minn ragel iehor;

Illi wkoll bla pregudizzju u fil-meritu, kwantu ghat-tieni talba rikonvenzjonali, din ukoll hija infondata fil-fatt u fid-dritt ghaliex (a) ma kien hemm ebda deroga mill-klawsola 5(a) tal-kuntratt ta’ separazzjoni u li gara sar bil-kunsens taz-zewg partijiet u kien limitat biss ghall-kwistjoni tal-komunjoni ta’ l-akkwisti u b’ebda mod ma kien b’xi mod vinkolat mal-kwistjoni tal-manteniment; (b) skond il-kawsola hdax (11) tal-istess kuntratt, gie espressament miftiehem li t-termini tal-kuntratt kienu inalterabbli, sakemm naturalment mhux bil-kunsens taz-zewg kontraenti; u (c) il-konvenut ma huwa qed jallega ebda

vizzju jew difett fil-kunsens tieghu meta ffirma l-kuntratt jew kwalsiasi raguni ohra li taghtih ragun jirrexxindi l-obbligazzjoni kontrattwali minnu assunta;

Rat is-sentenza preliminari taghha tat-2 ta' April, 1997 (fol. 27 sa 37) li permezz taghha din il-Qorti rrespingiet l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-attrici rikonvenzjonata, cioe` l-eccezzjoni tan-nullita` tat-talba rikonvenzjonali, u ordnat il-prosegwiment tal-kawza, b'riserva ta' l-ispejjez ghall-gudizzju finali;

Rat l-atti kollha tal-kawza; semghet il-provi u lid-difensuri tal-partijiet fid-diversi udjenzi; rat in partikolari il-verbal ta' l-udjenza tas-7 ta' Frar, 2002 mnejn jirrisulta li, wara t-trattazzjoni finali li saret, il-kawza thalliet ghas-sentenza; rat ukoll in-nota ta' referenzi tal-konvenut tal-14 ta' Frar, 2002; ikkunsidrat:

L-Eccezzjoni tal-Preskrizzjoni

Din il-Qorti sejra l-ewwel tiddisponi minn din l-eccezzjoni sollevata mill-konvenut. Il-konvenut ma spjega b'ebda mod kif u ghala parti minn dak dovut hu b'xi mod preskritt. Hu ma spjegax liema wahda jew aktar, mid-diversi disposizzjonijiet li jirregolaw il-preskrizzjoni, huwa kien qed jinvoka; u baqa' ma spjegax, anke jekk fit-trattazzjoni tal-abbili difensura tieghu Dott. Ena Cremona, x'parti mill-ammont reklamat mill-attrici kien preskritt. Fic-cirkostanzi din il-Qorti m'ghadhiex xelta ghajr li tiddisponi sommarjament minn din l-eccezzjoni billi tichadha.

Il-Kuntratt ta' Separazzjoni Personali

L-attrici ezibiet mac-citazzjoni kopja ta' kuntratt ta' separazzjoni personali datat 9 ta' Frar, 1988 (in atti tan-Nutar Dott. Tonio Spiteri). Fl-udjenza tal-11 ta' April, 1997 (fol. 38) il-partijiet qablu li din il-kopja kienet vera kopja ta' l-original. Id-disposizzjonijiet li huma relevanti ghal din il-kawza huma l-artikoli (jew klawsoli) 3, 5 u 11. L-artikolu 3 jipprovdi hekk:

Ir-ragel jobbliga ruhu li jaghti lill-mara, bhala alimenti, is-somma ta' mitejn u hamsa u tletin lira Maltija (Lm235) fix-xahar pagabbli kull l-ewwel tax-xahar bil-quddiem. Din ir-rata ta' manteniment tigi riveduta kull tlett snin. Jekk fil-frattemp ikun hemm zieda fl-Indici tal-Inflazzjoni mahrug mil-ligi in konnessjoni ma' l-Ordinanza dsatax "A" (19A) tal-elf disa' mija u disgha u hamsin (1959), tkun skond iz-zieda fl-istess indici. Il-mara tiddekadi minn dan id-dritt fil-kaz li hija tabita abitwalment ma' ragel iehor jew tkun mantenuta minnu.

Minn din il-klawsola jidher car li l-hsieb tal-partijiet, meta kienu qed jirreferu ghal revizjoni kull tlett snin, kienet li din ir-revizjoni tkun il-fuq, cioe` f'sens ta' zieda, u mhux tnaqqis, tant hu hekk li ftehmu li tiskatta zieda awtomatika fl-ipotesi li l-Indici tal-Inflazzjoni jkun jindika zieda fl-istess inflazzjoni. Il-klawsola 5, imbghad, li hija maqsuma f'hames paragrafi, taghti dettalji dwar dak li kellha tiehu l-attrici bhala sehmha mill-komunjoni ta' l-akkwisti. Inkluz f'dan is-sehem kien hemm is-somma ta' hamsa w tletin elf lira (Lm35,000) li parti minnhom (Lm5,000) thallsu fuq il-kuntratt u l-kumplament kellhom jithallsu b'rati u bl-imghax (klawsola 5(a)). Il-klawsola 11 tipprovdi hekk:

Il-partijiet jaqblu li, salv il-premess, dan il-kuntratt huwa per saldu tad-drittijiet u pretensjonijiet taghhom u li salv ghal dak li hemm gia provvdut qabel, dan il-kuntratt ma jista' jigi mibdul fl-ebda cirkostanza, inkluz l-annullament taz-zwieg tal-partijiet.

<u>**Il-Provi**</u>

Mill-kuntratt ta' separazzjoni aktar 'l fuq imsemmi, jirrisulta illi, kif ippremettew il-partijiet fl-istess kuntratt, il-hajja konjugali ta' bejniethom ma baqghetx possibbli minhabba ragunijiet serji atribwibbli lir-ragel. Huma ghalhekk kienu resqu ghall-kuntratt ta' separazzjoni wara d-debita awtorizzazzjoni tas-Sekond awla tal-Qorti Civili.

F'din il-kawza <u>inhela hafna zmien mill-konvenut</u> biex huwa jipprova jikkonvinci lil din il-Qorti li l-mezzi finanzjarji tieghu

tbiddlu b'tali mod li ma kienitx ghada torbot il-kawsola 3 tal-kuntratt ghal dak li jirrigwarda zieda fil-manteniment abbinata ma' l-Indici ta' l-Inflazzjoni. Hekk, per ezempju, saru provi dwar t-trasferimenti li l-konvenut ghamel lill-persuna li qed jghix maghha u cioe` Miriam Bezzina, u li kif jghid l-istess konvenut ilu jghix maghha daqs kemm ilha s-separazzjoni minn mal-mara tieghu. A fol. 117 tal-process giet ezibita kopja certifikata (ara d-dokument a fol. 103) ta' *share transfer* mill-konvenut lil Miriam Bezzina ta' 999 *ordinary shares* f'Fino Catering Company Ltd. Dan it-trasferiment sar fl-24 ta' Settembru, 1993. A fol. 95 gew ezibiti d-dokumenti EC1 sa EC8 li juru *allotment* precedenti ta' elf *ordinary shares* fl-istess kumpanija maghmula lill-imsemmija Miriam Bezzina. B'dan il-mod il-kumpanija Fino Catering Company Ltd. kienet originarjament giet proprjeta` tal-konvenut u ta' Miriam Bezzina. Dan jirrisulta li sar fi Frar ta' l-1989.

Fid-deposizzjoni tieghu tat-28 ta' April, 1997 (fol. 51) il-konvenut jghid li jircevi salarju ta' direttur mill-Pontevecchio Restaurant, u li dan is-salarju jghaddih bhala manteniment lil martu (l-attrici). Minn din id-deposizzjoni kif ukoll mid-deposizzjonijiet tal-4 ta' Gunju, 1999 u tat-8 ta' Ottubru, 1999 jirrisulta li fil-fatt huwa qieghed jghix mal-persuna li hija s-sid u d-direttur tal-kumpanija li tiggestixxi dana r-restaurant, cioe` l-imsemmija Bezzina.

Saru provi fir-rigward ta' proprjeta ` bl-isem "115 The Strand Sliema". Din jirrisulta li kienet kumpanija, u a fol. 86 il-konvenut jispjega li din kienet "Complex Apartments" li kien fiha tletin appartament. Il-konvenut jghid li wara li kien hemm qsim ma' hutu il-proprjeta` giet fuqu u bieghha lill-kumpanija ta' certu Paul Camilleri li kien *manager* mieghu dak iz-zmien tas-separazzjoni. Ingabu provi wkoll ta' diversi kumpaniji ohra li kien involut fihom il-konvenut u/ jew Miriam Bezzina (ara, per ezempju, d-deposizzjoni ta' Robert Aquilina a fol. 157).

Mill-kumpless tal-provi din il-Qorti, pero`, hi sodisfatta li l-konvenut qed jghix hajja komda u ta' certu *standard* gholi, u li r-riduzzjoni fid-dhul tieghu hija semplicement

apparenti, principalment peress li huwa ghadda dak li seta jghaddi lill-mara li llum qed jghix maghha. Huwa minnu li xi snin ilu huwa ghamel operazzjoni tal-vini f'saqajh (ara c-certifikat Dok. CM1 a fol. 48), pero` jibqa' l-fatt li hu ghandu kapacita` finanzjarja tajba u li ma huwa nieqes minn xejn. Dan kollu, pero`, ma jincidi b'ebda mod fuq l-obbligu tieghu taht il-klawsola 3 tal-kuntratt ta' separazzjoni, u dan in vista ta' dak li tipprovdi bl-aktar mod car il-klawsola 11. Dan ma huwiex il-kaz ta' xi hadd li qed jghix *in extremis* jew li l-konvenut m'ghandux minn fejn ihallas il-manteniment anke bl-awment, kif pattwit, skond l-Indici ta' l-Inflazzjoni. Ghalhekk l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut qed tigi respinta.

Lanqas hija korretta s-sottomissjoni tal-konvenut li kien hemm xi "deroga konsenswali" ghall-klawsola 5(a) b'mod li l-attrici giet li ghandha mezzi finanzjarji "bizzejjed biex tmantni ruhha u allura anke l-artikolu 3 ghandu jissubixxi deroga". Dak li sar bil-kunsens taz-zewg partijiet – kif rifless fir-ricevuta a fol. 20 – kien jirrigwarda biss il-komunjoni ta' l-akkwisti, jew ahjar il-likwidazzjoni taghha, u ma hemm assolutament xejn x'jindika li dan kellu jkollu, direttament jew indirettament, xi riperkussjoni fuq l-applikabilita` tal-klawsola 3 tal-kuntratt ta' separazzjoni.

Fl-ahhar nett, kwantu ghall-allegazzjoni tal-konvenut li martu qed tghix abitwalment ma' ragel iehor u/jew li qed tkun mantenuta minnu, din il-Qorti ezaminat kemm id-deposizzjoni ta' l-attrici moghtija quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dott. Kenneth Gulia fil-5 ta' April, 2001 (fol. 226 *et seq.*) kif ukoll semghet hija stess lil Frank Debono jixhed fl-10 ta' Jannar, 2002, u tara li ma gie ppruvat b'ebda mod, anqas fuq bazi ta' probabbilita`, li l-attrici kienet jew qieghda "tabita abitwalment ma' ragel iehor" jew li kienet jew qieghda "tkun mantenuta minnu". Ghalhekk din il-Qorti ma tistax tikkonkludi li l-attrici b'xi mod iddekadiet mid-dritt taghha ghall-manteniment kif provvdut fil-klawsola 3 tal-kuntratt ta' separazzjoni tad-9 ta' Frar, 1988.

Decide

Ghall-motivi premessi din il-Qorti tiddeciedi billi (1) <u>tirrespingi</u> l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-konvenut; (2) <u>tirrespingi</u> l-eccezzjoni tieghu fil-meritu; (3) <u>tirrespingi</u> l-kontro-talbiet tieghu; (4) <u>tilqa'</u> t-talbiet ta' l-attrici u konsegwentement (**i**) tiddikjara li skond ir-revizjoni prevista fil-klawsola (3) tal-kuntratt ta' separazzjoni personali ta' bejn il-kontendenti datat 9 ta' Frar, 1988 fl-atti tan-Nutar Dottor Tonio Spiteri, ir-rata ta' manteniment mensili sar mitejn u hamsin lira u tmienja u ghoxrin centezmu (Lm250.28c) fl-1 ta' Marzu, 1991 u mitejn u hamsa u sebghin lira u hamsa u tmenin centezmu (Lm275.85c) fl-1 ta' Marzu, 1994, (**ii**) tikkundanna lill-konvenut ihallas lill-attrici s-somma komplessiva ta' elf sitt mija u tnax-il lira u tmintax-il centezmu (Lm1,612.18c) bhala arretrati ta' manteniment dovuti lill-istess attrici, bl-imghax skond il-ligi dovut mid-data tac-citazzjoni u cioe` mit-23 ta' April, 1996, u (**iii**) tikkundanna lill-konvenut li ghall-periodu sal-iskadenza tal-1 ta' Frar, 1997 ihallas lill-attrici bhala manteniment mensili is-somma ta' mitejn hamsa u sebghin lira u hamsa u tmenin centezmu (Lm275.85c).

Salv ghall-ispejjez konnessi mas-sentenza preliminari tat-2 ta' April, 1997, l-ispejjez l-ohra kollha ta' din il-kawza, inkluzi l-ispejjez tal-mandat kawtelatorju numru 1779/96, ghandhom jigu sopportati mill-konvenut; l-ispejjez konnessi ma' l-imsemmija sentenza preliminari ghandhom, pero`, ikunu a karigu ta' l-attrici.

A. Testone
A./Registratur